

Építészeti műleírás

Invokáció

A tervezési terület sajátossága, hogy a település nyugati peremére, a már kialakult (de még napjainkban is bővülő) családi házas (1-2 szintes beépítés) és a kiteljesedőben lévő szabadidő-sport övezet közé esik, mintegy értelmes összekötő elemet képezvén.

Ebben a még kialakulatlan és heterogén téri-funkcionális világban a telepítést és az építészeti viselkedést illetően egy új struktúrát: központot teremtő erőre van szükség, ami ugyanakkor nem lehet idegen a már kialakult térbeli léptéktrendtől.

A telepítés

Figyelembe véve tehát a környezet léptékét és a 90 m-es mélységgel megtartandó parkot, amely a település közösségi életében eddig is, és várhatóan a jövőben is, meghatározó szerepet játszott/játszik, az új oktatási intézmény fő megközelítését a park felől célszerű megadni.

A nagymélységű park megőrzését nemcsak a közösségi élet hagyományos fórumaként tartjuk helyesnek, de ezáltal a Borbála-fürdő építészeti attitűdje sem szenved csorbát.

Az iskola parkolási igényeit a már meglévő parkoló „tükrözéses” bővítésével adekvát és egyszerű, költségkímélő módon ki lehet elégíteni.

A telepítés alap koordinátarendszerét a derékszögű paralelogrammákból képzett építési telek egyértelműen meghatározza. Az optimális tájolás, ill. tájolhatóság érdekében (K-DK-D) tett építészeti gesztus a tantermi szárnyak finom és érzékeny – napjárás-követő — „kimozdításával” a tömör épületegyüttest oldottá fogalmazta.

Kiemelt célunk volt, hogy az épület egységes kompozícióként jelenjék meg, és a közparkot dél felől sajátos, de illeszkedő arculattal zárja egy olyan téri világgal, amely nemcsak a belső tartalmat fejezi ki egyértelmű plaszticitással, de a diffúz környezet megnyugtató, egységes ellenpontját is jelenti.

Az épület

Az épület kompozícióját, a funkcionális egységek egymáshoz való viszonyát úgy képzeljük el, hogy zárt udvar ne alakuljon ki, a tantermi szárnyak a lehető legrövidebb úton legyenek elérhetők az aulából és a főbejárattól, és ugyanez vonatkozzék a tornatermi öltözőkre és a lelátók elérhetőségére is. Mindezekén túl elsődleges célunk volt az intézmény belső forgalmának legracionálisabb, leggazdaságosabb megszervezése is.

Az F+1 szintes, extenzív zöldtetővel kialakított épület, a tantestületi „szárny” előtetőszerű konzolos kinyúlásával, nagyvonalú és hangsúlyos motívummal fogadja a tornacsarnokkal összenyitható, galériás aulába érkezőt. Az extenzív zöldtető megvalósítása érdekében pályázatunkban az épületet lapostetővel mutatjuk be, de enyhe hajlású fedéssel is (kivánság esetén) kellemes tömegarányokat kapunk.

Az iskola két szintje közötti forgalom szervező eleme a főbejárat melletti háromkarú fölépcső és az akadálymentes lift, de a szintek közötti kapcsolatot további három, térplasztikaszerűen megfogalmazott egyenes karú lépcső is segíti. A játékos plaszticitással kialakított tantermi közlekedők egyben izgalmas belsőt képező zsebterek is. A változatos közösségi tereket növény beültetések, a szinteket összefogó kúszónövény falak teszik antropomorffá a gyermeki léptékhez igazodó bútorokon (öltözőszekrények, pihenő padok stb.) kívül.

A galériáról nyílnak az igazgatás és a tantestület helyiségei, valamint a könyvtár „üvegdoboza”, és itt található a büfé is. Az étterem a melegítő konyhával a földszint

nyugati sarkában helyezkedik el. Az étterem-konyha egység a korszerű technológiának köszönhetően a kiírásban közölnél kisebb alapterületen is megoldható úgy, hogy kielégíti a HACCP és egyéb vonatkozó előírások támasztotta követelményeket. Amennyiben kiíró – általunk nem ismert okok miatt – mégis ragaszkodik a megadott nagysághoz, van mód a bővítésre.

A tornatermi öltözőket egy, az épület nyugati oldalán (a sportcentrum oldala) nyitott másodlagos bejáraton keresztül is elérhetővé tettük (tanítási időn kívüli lakossági használat), mikor is az iskola egyéb területe az aulánál – akár mindkét szinten – detektívzárral lezárható. A büfé és a ruhatár ez utóbbi esetben is használható. De, az egyszerű üzemeltetést biztosítandó, az utcai felső ruházat tárolására önkiszolgáló rendszerű, zárható szekrényeket is elhelyeztünk a tornatermi öltözők előtti várakozó térben. Az orvosi szoba mind a sportcipős, mind az utcai cipős közlekedőről elérhető, ugyanis a kettő között van.

A kétszintes szárnyak körülölelik a tornatermet, amelynek a település léptékrendjétől egyébként eltérő tömege ezáltal beleolvad az épített és természeti környezetbe. A 24x45 m-es, 10 m tiszta belmagasságú csarnok teljes méretében szabványos kézilabdapályának ad otthont, de iskolai használat esetén a küzdőtér egy felgördülő ponyvaszerkezettel két részre osztható. A csarnok, egy mobil színpad felállításával, színpadi előadások, iskolai ünnepélyek, zenei rendezvények stb. megtartására is alkalmassá tehető. Igény esetén a hang- és vetítőfülke a terem aula felőli oldalán, a galériszinten, megépíthető. Nagyobb rendezvényekre gondolva a küzdőtér tolófalak felnyitásával az aulával összenyitható, ekkor az aulából nyíló étterem-konyha, a ruhatár stb. is rendelkezésre állhat.

Az architektúra

A környezet léptékének és az iskola rendeltetésének megfelelően az épület architektúráját egyszerű, nagyvonalú gesztusok jellemzik. A racionális és tisztán szerkesztett alaprajzi rendszer a homlokzatokról is leolvasható (tiszta szerkesztettség), de az egyes helyeken megjelenő színes felületek, vagy kúszó növényvel befuttatott falak, valamint a visszafogott épületplasztika által szóhoz jutott a játékosság is. A fehér, vakolt falfelületeket síkváltások, kiugratások, árnyékhatások gazdagítják, az üvegfelületek pedig a természeti környezetet csempészik az iskola életébe (transzparencia, tükröződés).

A tornacsarnokot körülölelő kétszintes szárnyak épülettömegei és külterei áttekinthetők, racionálisak, de egyben izgalmasak is: az iskolás kort oly annyira jellemző játékosság és kötöttség építészeti eszközökkel kifejezett formai megjelenítése, megnyilvánulása.

Az iskolakert és az ökoiskola

A tantermi szárnyak felnyíló L-alakban illeszkednek a kompozícióba, átölelve a „klasszikus” iskolaudvart. A családi házas beépítéstől visszahúzott tömeg által biztosítható volt a lakókörnyezet lehető legcsekélyebb zavarása, az iskolaudvar ugyanakkor szervesen folyik át a telek hosszanti szárában kialakított, tematikus ökoiskola-kertbe és sportudvarba.

Fontosnak tartjuk kihangsúlyozni, hogy a környezettudatos nevelés nem korlátozódhat a szelektív hulladékgyűjtésre stb., hanem az a kívánatos, hogy a gyermek olyan környezetben nőjön föl, amelyben szinte észrevétlenül, játszva válnak életelemévé a természettel való együttélés alapelvei és így várhatóan eszerint is fog élni.

A hosszanti iskolakert igen kedvező lehetőséget kínált egy olyan tematikusan felépített, a szabadtéri oktatás több formáját is befogadó ökokert létrehozására, ahol a gyermekek valóban játékosan sajátíthatják el a természettel való tudatos együttélés és természetvédelem mikéntjét és feltételeit.

Utószó

Tapasztalataink alapján úgy gondoljuk, hogy üzemeltetési szempontból egy - a kiírási értékeknél nagyobb – gépészeti (pince) szint igen jól hasznosítható egy ilyen jellegű intézménynél (bútortárolás, további műhely vagy politechnikai szakkör stb.), de természetesen igény vagy pénz szűke esetén területe igény szerint csökkenthető, akár 150 - 200 m²-rel is.